

Ympäristönsuojelija maaseudulla?

28.2.2010

Nuorena ympäristönsuojelijana halusin kärjistää keskustelua.

Menimme muutamien ystäväieni kanssa makaamaan Imatran Voiman rappusille vastalauseena ydinvoiman rakentamiselle – jäteongelma ja onnettomuuksien riskit eivät mielestämme olleet läheskään ratkaistu. Olin tätä mielenilmausta varten tehnyt lentolehtisen, joka perustui Liisa Laukkarisen runoon, ja halusimme keskustella IVOn insinöörien kanssa asiasta. Järkytys oli suuri, kun osa ivolaisista käveli päällemme – tempauksemme herättämä voimakas aggressiivisuus ihmetyttää minua vieläkin.

Paremmiin onnistui vaikuttaminen oman elämäntavan kautta. Olin jo vuosikymmeniä sitten ja olen edelleen sitä mieltä, että ympäristöongelmat vaativat, että siirrymme kohtuullisempaan elämäntapaan.

Ilmastonmuutoksen estäminen tulee vaatimaan suuria muutoksia. Kööpenhaminan ilmastokokouksessa teollisuusmaat tarjosivat ohjelmaa, jonka mukaan maapallon lämpötilan nousu rajoitettaisiin kahteen asteeseen. Tyytyminen tähän olisi Afrikan maille jo lähes kuolemantuomio. Afrikassa ilmastonmuutos näkyy jo viljelyn vaikeutumisena ja nälkäongelmien kärjistymisenä. Keskimääräisen lämpötilan nousu kahdella asteella johtaisi Afrikassa yli kolmen asteen lämpötilan nousuun ja laajoihin katastrofeihin. Kehitysmaiden rintama hylkäsi Kööpenhaminan sopimuksen – mitä ilmeisimmin hyvin perustein.

Täällä Suomessa ilmastomuutoksen erääksi ratkaisuksi on nostettu esille yhteiskuntarakenteen tiivistäminen. Maalla asuminen on esitetty ongelmana ja keskustelu on välillä niin kiihkeää, että tulee mieleen päällämme kävelevät Imatran Voiman insinöörit.

Asutuksen keskittämällä metrojen ja rautateiden varsille voitaisiin varmasti vähentää yksityisautoilua. Yhteiskuntarakenteen tiivistäminen on kuitenkin hidas ja kallis tapa vaikuttaa energiankulutukseen. Tarkoittaisihan se, että rakentaisimme yhteiskuntamme osin uudestaan. Lisäksi kuljetusenergian kulutuksesta jo yli puolet menee tavaroiden kuljetuksiin – tämä on nopeasti kasvava energiankulutuksen sektori, joka liittyy tiiviisti juuri kaupungistumiseen.

Ehkä vielä suurempi ongelma tällaisessa ajattelussa on, että nimenomaan maaseutuasuminen sisältää hyvät mahdollisuudet ekologisuuteen. Maalla voimme lämmittää puulla, osa ruoasta voidaan viljellä itse ja lähiluonto antaa tilaa monenlaisille harrastuksille. Uusiutuvan energian tuotantoon on maaseudulla hyvät mahdollisuudet.

Hakkeen ja puupellettien tuotannon on mahdollista nousta maaseudun talouden uudeksi selkärangaksi. Paikoitellen tuulivoiman tuotanto voi nousta tärkeäksi tulonlähteeksi myös sisämaassa.

Ilmastonmuutoksen ratkaisuksi on myös esitetty, että teollisuusmaissakin lasten määrää pitäisi rajoittaa. Itse olen tehnyt aivan erilaisia päätöksiä. Muutimme maalle, jossa ei ollut mikään häpeä ajaa vanhalla Ladalla. Ei myöskään ollut tarvetta lentää etelään lomille. Lapsia meidän piti hankkia 12 – määrä jäi kyllä sitten kolmeen, mutta laatuhan korvaa määrän. Vietimme paljon aikaa lasten kanssa, ja he saivat käydä kodikasta kyläkoulua.

Luulen, että maaseudun ja kaupunkien asutukselle on oma roolinsa, erilaisuus rikastuttaa. Keskustelun kärjistäminen on joskus hyödyksi, mutta myös yhteisten pyrkimysten löytäminen ja sovittelu vie asioita eteenpäin.

Henrik Hausen

Julkaistu Päijänne-Leaderin Raitti-lehdessä maaliskuussa 2010